

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 13-11-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: SUMMSB
Sagsnr.: 2006204
Dok. nr.: 1430836

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 8. oktober 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (L 61) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 23. august 2020 fra DADAFO – Dansk e-Damper Forening, jf. L 61 - bilag 2.”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, hvortil jeg kan henholde mig:

”WHO opfordrer til, at e-cigaretter reguleres ved lov, og at lovgivningen reguleres ud fra den nyeste evidens på området. Følgende punkter bør ifølge WHO indgå i overvejelserne om, hvordan e-cigaretter skal reguleres:

- Forhindre promovning af e-cigaretter og forhindre, at ikke-rygere, gravide og unge starter med at bruge e-cigaretter.
- Minimere e-cigaretters potentielle helbredsrisici for brugere og ikke brugere/passive brugere.
- Forbyde at der formidles usande/ikke-beviste helbredsfordele ved e-cigaretter.
- Beskytte indsatsen for den eksisterende tobakskontrol fra tobaksindustriens interesser. WHO er bekymret for udviklingen og savner sikker evidens for, at e-cigaretter ikke er sundhedsskadelige. WHO er særligt bekymret for helbredskonsekvenserne ved brug af e-cigaretter, om e-cigaretter får ikke-rygere og særligt unge til at ryge samt tobaksindustriens indflydelse på produktudviklingen og lovgivningen.

Public Health England har meldt ud, at e-cigaretter vurderes at være 95 % mere sikre end cigaretter. Sundhedsstyrelsen gør opmærksom på, at denne konklusion er baseret på forskellige forskeres meninger, og påstanden er baseret på antagelser om mindre toksisk eksponering ved e-cigaretter og ikke på studier og kliniske forsøg^{1 2 3}. Der foreligger endnu ikke undersøgelser af helbredseffekter af langtidsbrug af e-cigaretter, men undersøgelser af e-væsker og aerosoler viser indhold af kemiske stoffer med skadelige og potentielt skadelige helbredseffekter⁴.

¹ A. Darville, E.J. Hahn. E-cigarettes and atherosclerotic cardiovascular disease: What clinicians and researchers need to know. *Current atherosclerosis reports* (2019) 21: 15.

² A. Marthur, OJ. Dempsey. Electronic cigarettes: a brief update. *Journal of the royal college of physicians of Edinburgh*. Volume 48, issue 4, december 2018.

³ I. Thirion-romero et al. Respiratory impact of electronic cigarettes and ”low-risk” tobacco. *Rev Invest Clin*. 2019;71:17-27.

⁴ Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

I USA er der set en række tilfælde med lungesygdom, der er sat i forbindelse med brug af e-cigaretter

Brugen af e-cigaretter blandt voksne

Sundhedsstyrelsen er ikke bekendt med, at der er 250.000 personer, der bruger e-cigaretter i Danmark, og kan ikke se, at der er anført en kilde. Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at tal fra Danskernes Rygevaner 2019 viser, at 1,8 % af danskerne bruger e-cigaretter dagligt, svarende til 82.166 danskere i alderen 15-79 år, og 1,3 %, der bruger e-cigaretter lejlighedsvist, svarende til 57.433 danskere i samme aldersgruppe som ovennævnte.

Samtidig viser tal fra Danskernes Rygevaner 2019, at 28 % af de personer, der bruger e-cigaretter dagligt, samtidig ryger tobak dagligt, og 11 % ryger tobak lejlighedsvist. Blandt personer med et lejlighedsvist forbrug af e-cigaretter, ryger 61 % tobak dagligt. Undersøgelsen viser også, at en stor andel af de personer, der bruger og tidligere har brugt e-cigaretter og som enten ryger tobak eller tidligere har røget tobak oplever, at deres cigaretforbrug var upåvirket af brugen af e-cigaretter. Blandt gymnasieelever, der ryger cigaretter dagligt, bruger 19% e-cigaretter jævnligt eller dagligt, mens tallet for erhvervsskoleelever er 26%⁵. Sundhedsstyrelsen ser derfor en risiko for, at personer, der bruger e-cigaretter for at stoppe med at ryge traditionelle cigaretter, ender med at bruge begge produkter, og derfor øger vores afhængighed.

Yderligere kan det fremhæves, at 59 % af de personer, der bruger e-cigaretter, oplyser, at de har et ønske om at stoppe med at bruge e-cigaretter.

Nikotins skadelighed

Nikotin er et kemisk stof der dannes i tobaksplanten. De akutte effekter af nikotin er bl.a. stigning i blodtryk og puls samt stigning i frie fedtsyrer og sukker i blodet.

Risikoen ved at indtage nikotin kan ikke sammenlignes med indtag af kaffe. Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at nikotin er et skadeligt stof, og stærkt afhængighedsskabende. Nikotin kan ifølge WHO virke som en tumorpromoter, som er et stof, der stimulerer og fremmer tumorer⁶.

Derudover er fostre, børn og unges umodne hjerner særligt følsomme for nikotin, og unge bliver hurtigere nikotinafhængige end voksne. Da den unge hjerne stadig er under udvikling, kan udsættelse for nikotin påvirke udviklingen af nervebaner i hjernen, der kontrollerer opmærksomhed, læring og modtagelighed for tilvænning⁷.

Udsættelse af fostret for nikotin i forbindelse med mors brug af e-cigaretter eller cigaretter har potentiale til at aktivere receptorerne i hjernen og lungerne og medføre påvirkning af den normale udvikling.

⁵ Statens Institut for Folkesundhed. Rygevaner blandt gymnasie- og erhvervsskoleelever. 2017

⁶ Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

⁷ Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

Unge brug af e-cigaretter

National Academies of Science, Engineering, and Medicine (NASEM) konkluderer, at brug af e-cigaretter blandt unge, øger risikoen for at ryge røgtobak⁸ senere i livet⁹. Et af studierne, der indgik i NASEM rapporten, er en metanalyse, der omfattede 17.389 personer i alderen 14-30 år. Studiet viser, at risikoen for at begynde at ryge cigaretter er 3,6 gange større hos personer, der har prøvet e-cigaretter end hos dem, der ikke har¹⁰. WHO skriver i deres "Report on the Global Tobacco Epidemic 2019", at børn og unge, der aldrig har røget, og som bruger e-cigaretter, ser ud til mindst at fordoble deres risiko for at begynde at ryge cigaretter senere i livet¹¹.

ESPAD 2019 viser, at 14 % af de 15-16-årige, der går i 9. klasse, har brugt e-cigaretter i løbet af de sidste 30 dage og 14,4 % har brugt e-cigaretter i løbet af de sidste 12 måneder.

Smagsstoffer i e-cigaretter og brugere af smagsstoffer

Data fra Danskernes Rygevaner 2019 viser, at det særligt er de 15-29-årige, der bruger e-cigaretter med smag af frugt (77%), slik/sodavand (41 %), mens brugen af disse smagsstoffer ser ud til at blive mindre jo ældre, man bliver. Det er hhv. 18 % og 7 % af de 30-59-årige og 60+ årige, der bruger e-cigaretter med smag af slik/sodavand.

Et systematisk review fra 2018 har set på e-cigaretbrugeres præferencer for bl.a. forskellige smagsstoffer i forskellige aldersgrupper. Det ser ud til, at smagsstoffer er en vigtig faktor for mindreårige (<18 år) ift. at prøve e-cigaretter, og at mindreårige starter deres forbrug af e-cigaretter med e-cigaretter med smagsstoffer, især søde smagsstoffer¹².

En rapport fra Nordens Vedfærdscenter fra 2019 konkluderer, at smagstilsætninger er en ledende årsag til, at børn og unge prøver e-cigaretter. Nye brugere foretrækker især de søde smagsvarianter som f.eks. slik, frugt, tyggegummi og læskedrikke. Desuden opfattes e-cigaretter med smag af f.eks. frugt mindre sundhedsskadelige end e-cigaretter med smag af tobak.

På baggrund af det systematiske review og data fra Danskernes Rygevaner 2019 er det Sundhedsstyrelsens vurdering, at smagsstoffer appellerer til børn og unge, og derfor øger risikoen for, at denne gruppe begynder at bruge e-cigaretter.

Reguleringens betydning for andelen, der ryger cigaretter

Der er begrænset videnskabeligt bevis for, at e-cigaretter fremmer rygestop, og der mangler fortsat evidens ift. effekten af e-cigaretter som rygestopmiddel sammenlignet med ingen behandling eller godkendte rygestopmidler. Derudover fremgår det af resultater fra Danskernes Rygevaner 2019, at en stor del af brugerne af e-cigaretter og de, der ryger opvarmet tobak, angiver, at de fortsætter med at ryge traditionelle

⁸ Oversat - I kilden står der: combustible tobacco products

⁹ National Academies of Science, Engineering, and Medicine. Public health consequences of e-cigarettes. 2018. Washington DC: The National Academies Press.

¹⁰ Soneji et al. Association Between Initial Use of e-Cigarettes and Subsequent Cigarette Smoking Among Adolescents and Young Adults. JAMA Pediatrics, 2017, 171(8): 788-797.

¹¹ Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

¹² Zare S, Nemati M, Zang Y, 2018 A systematic review of consumer preferences for e.cigarette attributes: Flavor, nicotine, strength, and type. PLoS One 13(3): e0194145

cigaretter. Der er dermed en risiko for at blive dobbeltbruger og dermed blot øge sin nikotinafhængighed og risikoen for negative helbredskonsekvenser.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at man benytter en kombination af professionel rygestoprådgivning og godkendt rygestopmedicin, idet der herved er den største sandsynlighed for et varigt rygestop. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at personer, der ønsker at stoppe med at ryge, benytter rygestopmedicin eller nikotinerstatning, som Lægemiddelstyrelsen har godkendt som rygestopmiddel, da der er evidens for, at netop disse rygestopmidler har en effekt, og da disse er testet og er sikre at anvende til formålet.

Sundhedsstyrelsen har ikke kendskab til, at der er på nuværende tidspunkt er ansøgt om at få et e-cigaret produkt godkendt som rygestopmiddel af Lægemiddelstyrelsen. Såfremt man som producent ønsker at promovere sit produkt som rygestopmiddel, er det nødvendigt, at ens produkt lever op til gældende lovkrav for rygestopmidler, og at der ansøges om at få produktet godkendt til rygestop af Lægemiddelstyrelsen.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Mie Saabye